ULKOMINISTERIÖ
Poliittinen osasto
POL-10 Irene Hurmerinta

LAUSUNTO PC0TQ4C9-15

05.10.2021

JULKINEN

Viite
Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto 6.10.2021

Asia
Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022 (HE 146/2021 vp); Ulkoministeriön lausunto; Kriisinhallinta

Suomi osallistuu aktiivisesti kansainväliseen kriisinhallintaan. Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon mukaan kriisinhallinta on keskeinen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikan väline, jolla tuetaan konfliktien ratkaisua, konfliktien jälkeistä vakauttamista ja turvallisten yhteiskuntien rakentamista. Sotilaalliseen kriisinhallintaan osallistumalla vaikutetaan Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisten tavoitteiden saavuttamiseen, ja osallistuminen on osa kansainvälistä yhteistyötä ja vastuunkantoa. Samalla vaikutetaan myös Suomen ja Euroopan turvallisuuteen. Valtioneuvoston puolustusselonteossa, EU-selonteossa ja Afrikka-strategiassa tuodaan myös esiin aktiivisen kriisinhallintaosallistumisen merkitys. Myös kriisinhallinnan parlamentaarinen komitea piti tärkeänä Suomen aktiivista osallistumista kriisinhallintaan ja suositti, että osallistumista sotilaalliseen kriisinhallintaan tulee vahvistaa niin, että vähimmäislähtökohtana on vuoden 2020 osallistumis- ja määrärahataso. Komitea suositti myös vahvistamaan kriisinhallintaosallistumista Afrikassa, johon kansainvälisen kriisinhallinnan painopiste on entistä vahvemmin siirtymässä.

Suomi osallistuu tällä hetkellä yhdeksään sotilaalliseen kriisinhallintaoperaatioon yhteensä noin 340 sotilaalla YK:n, EU:n ja Naton sekä kansainvälisen Isisin vastaisen koalition puitteissa. Afganistanin Resolute Support -operaation päättymisen myötä Suomen osallistumistaso sotilaalliseen kriisinhallintaan on laskenut. Suomen suurin yksittäinen operaatio-osallistuminen on YK:n UNIFIL -operaatio Libanonissa. Suomi osallistuu operaatioon osana ranskalaista reservipataljoonaa noin 200 sotilaalla. Suomi osallistuu myös YK:n UNTSO -operaatioon Lähi-idässä sekä MINUSMA -operaatioon Malissa. EU-operaatioissa Suomella on tällä hetkellä yhteensä hieman yli 30 sotilasta kolmessa eri operaatiossa: EUTM Somalia, EUTM Mali sekä EUNAVFOR MED Irini. Suomi on lisäämässä osallistumistaan EU:n sotilaalliseen kriisinhallinnan koulutusoperaatioon Malissa sekä valmistautuu osallistumaan EU:n uuteen sotilaallisen kriisinhallinnan koulutusoperaatioon Mosambikissa. Kansainvälisen Isisin vastaisen koalition Operation Inherent Resolve (OIR) –operaatioon Irakissa Suomi osallistuu noin 70 sotilaalla, KFOR-operaatioon Kosovossa 20 sotilaalla ja Naton Irak-operaatioon (Nato Mission Iraq, NMI) kolmella sotilaalla.

Sotilaallisen kriisinhallinnan menot ovat viimeisten vuosien aikana pysytelleet reilun 100 miljoonan euron tasolla (ulkoministeriön ja puolustusministeriön pääluokat yhteensä). Kuluvana vuonna menojen arvioidaan olevan noin 110 milj. euroa. Vuodelle 2022 sotilaalliseen kriisinhallintaan esitetään yhteensä 117,35 milj. euroa (ulkoministeriön hallinnonalan osuus 53,1 milj. euroa ja puolustusministeriön 64,25 milj. euroa). Sotilaallisen kriisinhallinnan kehystaso on vuosina 2022–2025 noin 110 miljoonaa euroa vuodessa.

Postiosoite
PL 176
00023 VALTIONEUVOSTO

Laivastokatu 22

Vaihde
+358-(0)295-350 000

Telefax
+358-(0)9-629 840

Siviilikriisinhallintatehtäviin Suomi osallistuu tällä hetkellä noin 130 lähetetyn asiantuntijan panoksella. Suomen lähettämät asiantuntijat toimivat EU:n, YK:n ja Etyjin operaatioissa sekä EU:n neuvoston, Etyjin ja Naton sihteeristöissä. Operaatioissa toimivan henkilöstön määrän arvioidaan vuonna 2022 olevan noin 135 asiantuntijaa. Hallitusohjelman mukaisesti tavoitteena on kasvattaa Suomen siviilikriisinhallintaosallistumista 150 asiantuntijan tasolle vuoteen 2023 mennessä. Osallistuminen keskitetään jatkossakin niihin ulko- ja turvallisuuspoliittisten tavoitteiden kannalta merkittäviin operaatioihin, joissa Suomen asiantuntijapanostuksella voidaan saavuttaa erityistä lisäarvoa ja vaikuttavuutta.

Suomen suurin yksittäinen siviilikriisinhallintaosallistuminen on Etyjin monitorointimissiossa Ukrainassa (Special Monitoring Mission, SMM), jossa toimii noin 15 suomalaista asiantuntijaa. Suomalaisia asiantuntijoita on EU-operaatioissa tällä hetkellä noin 50. YK:n siviilikriisinhallinnan merkitys on kasvanut ja Suomen osallistuminen on vakiintunut noin 20 poliisin tasolle. Tavoitteena on jatkaa tällä tasolla myös tulevina vuosina.

Valtioneuvoston kehyspäätöksellä siviilikriisinhallintamomentille on vuodelle 2022 osoitettu 18,5 miljoonaa euroa.

Liitteet -

Erillinen sivu elektronisen version käsittelyyn:

Poliittinen osasto
POL-10 Irene Hurmerinta

Asiasanat	KRIISINHALLINTA
Hoitaa	**POL-10**
Hoitaa UE	
Koordinoi	
Tiedoksi	ASA-20; AVS-KEO; NSA-00; OIK-20; POL-01; POL-02; POL-30; STU-00; UKKMI-00; UMI-00; VNEUS
	PLM; SM
Laatija jakanut	